

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2015)0315

Angola

Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. septembra 2015 o Angole (2015/2839(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Angole,
 - so zreteľom na vyhlásenie hovorca vysokého komisára OSN pre ľudské práva o Angole z 12. mája 2015,
 - so zreteľom na spoločné vyhlásenie zo 17. októbra 2014 z prvej schôdzke ministrov Angoly a Európskej únie,
 - so zreteľom na dokument s názvom EÚ a Angola – Spoločná cesta vpred (Joint Way Forward) z 23. júla 2012,
 - so zreteľom na usmernenia EÚ o ochrancoch ľudských práv a o slobode prejavu,
 - so zreteľom na závery Rady z júna 2014 o 10. výročí usmernení EÚ,
 - so zreteľom na článok 21 ZEÚ a strategický rámec EÚ pre ľudské práva, v ktorých sa EÚ zaväzuje k tomu, že bude naďalej robiť všetko, čo je v jej silách, pre obhajcov slobody, demokracie a ľudských práv na celom svete,
 - so zreteľom na dohodu o partnerstve z Cotonou podpísanú v júni 2000,
 - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948 a na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966,
 - so zreteľom na Africkú chartu ľudských práv a práv národov,
 - so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže v posledných mesiacoch angolská vláda zintenzívnila zásahy voči akémukoľvek možnému narušeniu svojej autority, čím porušila ľudské práva zakotvené v angolskej ústave; keďže sloboda združovania a zhromažďovania v Angole je naďalej potláčaná a narastajú obavy, že vojenské a spravodajské služby sa stali hnacou silou zatýkania a prenasledovania obhajcov ľudských práv;

- B. keďže 14. marca 2015 bol aktivista za ľudské práva José Marcos Mavungo bez zatýkacieho rozkazu zadržaný a 28. augusta 2015 prokurátor António Nito požiadal súd v angolskej provincii Cabinda, aby Mavungu odsúdil na trest odňatia slobody na 12 rokov, na základe obvinenia z podnecovania vzbury napriek tomu, že nebol predložený žiaden dôkaz o tom, že sa dopustil trestného činu;
- C. keďže v ten istý deň bol zatknutý právnik Arão Bula Tempo za jeho údajnú účasť na organizácii toho istého protestu; keďže Arão Bula Tempo bol následne 13. mája 2015 prepustený a čaká ho súdny proces na základe obvinení z buričstva;
- D. keďže novinár a aktivista v oblasti ľudských práv Rafael Marques bol 28. mája 2015 odsúdený na šesť mesiacov odňatia slobody s odkladom na dva roky za uverejnenie knihy v roku 2011 „Krvavé diamanty : korupcia a mučenie v Angole“, v ktorej sa podrobne opisuje viac než 100 vrážd a stovky prípadov mučenia, ktoré údajne páchala bezpečnostná stráž a vojaci na diamantových poliach v regióne Lunda; keďže sťažnosti, ktoré Marques podal verejnému prokurátorovi týkajúce sa porušovania ľudských práv v regióne Lunda sa nevyšetrovali;
- E. keďže od 20. do 24. júna 2015 bolo v súvislosti so súkromnou politickou diskusiou zatknutých 15 aktivistov z radov mládeže; keďže kapitán Zenóbio Lázaro Muhondo Zumba bol následne 30. júna 2015 zatknutý kvôli údajnému prepojeniu na 15 zatknutých aktivistov;
- F. keďže všetci zadržaní boli nezákonne a svojvoľne zatknutí a obvinení z prípravy vzbury a pokusu o prevrat proti prezidentovi a ďalším členom vlády;
- G. keďže 15 zadržaní aktivisti sú držaní vo vyšetrovacej väzbe, neboli formálne obvinení, nemajú úplný prístup k právnomu poradenstvu a návštevám rodinných príslušníkov, ktorí sa im snažia zabezpečiť potraviny, a sú zadržívaní na samotkách;
- H. keďže aktivisti boli zatknutí a ich domovy prehľadané bez predloženia akéhokoľvek súdneho príkazu zo strany úradov; keďže sa objavili správy o tom, že boli fyzicky a psychicky mučení, a tiež sa im vyhrážali smrťou;
- I. keďže úrady sa matkám mladých väzňov, ktoré sa mobilizujú, vyhrážajú a vládne Ľudové hnutie za oslobodenie Angoly (LHOA) zabránilo ich stúpencom demonštrovať za ich prepustenie; keďže na pokojnú demonstráciu, na ktorej sa zúčastnili príbuzní väzňov a ktorá sa konala 8. augusta 2015 v Luande, zaútočili bezpečnostné sily v teréne a násilne ju potlačili;
- J. keďže v júli 2015 boli počas návštevy ďalších uväznených aktivistov v provincii Luanda dočasne zadržaní štyria ochrancovia ľudských práv a spravodajca rozhlasovej stanice Deutsche Welle na základe obvinenia, že chcú vo väzení vykonávať politickú činnosť;
- K. keďže právo na pokojný protest a právo na združovanie a slobodu prejavu sú uznané v angolskej ústave;
- L. keďže sa objavili správy o masakri členov náboženskej sekty Luz do Mundo v meste Huambo v apríli 2015, ktorého sa dopustili policajné sily; keďže podľa rôznych zdrojov sa údaje pohybujú v rozmedzí od desiatok do tisícov mŕtvych a veľa vysídlených osôb; keďže vláda mesiace nedokázala riešiť naliehavosť uskutočnenia nezávislého

vyšetovania, pričom rázne odmietala vysoké čísla obetí; keďže ombudsman v súčasnosti pripravuje o týchto udalostiach správu;

- M. keďže Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva žiadal medzinárodné vyšetovanie incidentu, v dôsledku čoho vláda začala súdne vyšetovanie;
- N. keďže vláda Angoly zároveň v Luande a iných mestách zintenzívnila násilné vyst'ahovania vo veľkom aj malom rozsahu s cieľom premiestniť ľudí žijúcich v neoficiálnych osadách a vyhnat' pouličných obchodníkov vrátane tehotných žien a žien s deťmi;
- O. keďže v marci 2015 bola predstavená nová legislatíva, v ktorej sa načrtáva intenzívnejšia kontrola mimovládnych organizácií;
- P. keďže občianska spoločnosť opakovane kritizovala prepojenosť medzi korupciou, decimovaním a rozkrádaním prírodných zdrojov zo strany vládnucej elity a porušovaním ľudských práv páchaného proti tým, ktorí ohrozujú a odsudzujú súčasný stav;
- Q. keďže, napriek záväzkom angolskej vlády zintenzívniť úsilie o zlepšenie mechanizmu na boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (tzv. systém AML/CFT) a určitému pokroku, Finančná akčná skupina – medzivládna organizácia založená v roku 1989 na podnet skupiny G7 s cieľom vypracovania politik zameraných na boj proti praniu špinavých peňazí – naďalej poukazuje na strategické nedostatky v angolskom systéme AML/CFT;
- R. keďže z nezávislých správ vyplýva, že príjmy z ropy, hlavného zdroja vlády, neboli doteraz nasmerované do trvalo udržateľného rozvoja alebo miestnych komunít, pričom vládnuca elita zbohatla;
- S. keďže Angola má obrovské zásoby minerálov a ropy a je jedným z najrýchlejšie rastúcich hospodárstiev, najmä od konca občianskej vojny; keďže hospodársky rast je veľmi nerovnomerný, pričom väčšina národného bohatstva je sústredená v malej časti obyvateľstva;
- T. keďže hospodárska kríza v krajine po prudkom poklese príjmov z ropy pravdepodobne vyvolá ďalšie sociálne nepokoje a protesty proti vláde;
- U. keďže v októbri 2014 Angola opätovne potvrdila svoje odhodlanie podporovať politický dialóg a spoluprácu, ako sa dohodlo v dokumente s názvom EÚ a Angola – Spoločná cesta vpred, ktorého základnými piliermi sú dobrá správa vecí verejných, demokracia a ľudské práva;
- V. keďže v súlade s článkom 8 dohody z Cotonou medzi EÚ a Angolou výmena informácií o dobrej správe vecí verejných a ľudských právach prebieha v rámci formálneho politického dialógu aspoň raz ročne, a to v rámci dokumentu s názvom EÚ a Angola – Spoločná cesta vpred, z roku 2012;
- 1. je hlboko znepokojený rýchlo sa zhoršujúcou situáciou v oblasti ľudských práv, základných slobôd a demokratického priestoru v Angole, ako aj vážnym zneužívaním bezpečnostnými silami a nedostatočnou nezávislosťou súdnictva;

2. vyzýva angolské orgány, aby okamžite a bezpodmienečne prepustili všetkých obhajcov ľudských práv vrátane Marcosa Mavunga a všetkých 15 + 1 aktivistov zadržaných v júni 2015 a stiahli všetky obvinenia voči nim, a aby okamžite a bezpodmienečne prepustili všetkých ďalších aktivistov, väzňov svedomia alebo politických oponentov svojvoľne zatknutých alebo zadržaných výlučne pre ich politické názory, novinársku činnosť, alebo za účasť na pokojných aktivitách;
3. naliehavo vyzýva orgány, aby zabezpečili, že so zadržanými sa nebudú vykonávať žiadne akty mučenia ani zlého zaobchádzania, a aby ich rodinám a právnikom zabezpečili plnú ochranu a prístup k nim;
4. vyzýva angolské orgány, aby bezodkladne zastavili prípady svojvoľného zatýkania, nezákonné zadržiavanie a týranie zo strany polície a bezpečnostných síl; zdôrazňuje, že všetky obvinenia z porušovania ľudských práv vrátane mučenia zo strany polície a bezpečnostných síl sa musia rýchlo, nestranne a dôkladne vyšetriť a páchatelia sa musia postaviť pred súd;
5. vyjadruje hlboké znepokojenie nad pretrvávajúcimi pokusmi o obmedzenie slobody prejavu a slobody médií, slobody zhromažďovania a združovania a zvýšenou mierou porušovania týchto slobôd zo strany orgánov a vyzýva angolské orgány, aby zabezpečili okamžité a bezpodmienečné dodržiavanie týchto slobôd; ďalej ich vyzýva, aby v plnej miere vykonávali ustanovenia vyhlásenia OSN o ľudských právach, Africkej charty ľudských práv a práv národov, ako aj iných medzinárodných a regionálnych nástrojov v oblasti ľudských práv, ktoré Angola ratifikovala;
6. žiada delegáciu EÚ v Luande, aby plnila záväzky ESVČ podporovať a ochraňovať obhajcov ľudských práv na celom svete, a to aj prostredníctvom konkrétnych a viditeľných opatrení, najmä pozorovania súdnych procesov, politickej a finančnej podpory obhajcov ľudských práv, právnikov a ich rodín, a tiež systematického kontaktu EÚ a členských štátov s angolskými orgánmi v oblasti ľudských práv na všetkých úrovniach vrátane najvyššej úrovne, zintenzívniť politický dialóg s angolskou vládou vo všetkých politických, obchodných a rozvojových vzťahoch, aby sa zabezpečilo, že bude plniť svoje vnútroštátne a medzinárodné záväzky v oblasti ľudských práv, ako sľúbila na 1. konferencii ministrov EÚ a Angoly v októbri 2014, a naliehavo ju žiada, aby na tento účel využila všetky vhodné nástroje vrátane európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva;
7. vyzýva EÚ a členské štáty, aby uznali vysokú úroveň skorumpovanosti angolských orgánov, ktorá vážne ohrozuje dodržiavanie ľudských práv a rozvoj, a aby pred každým kontaktom s Angolou uplatňovali zásady nástrojov v oblasti prístupu k ľudským právam, a tiež aby preskúmali hlavné sektory jej národného indikatívneho programu v rámci 11. ERF;
8. vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek skončeniu vnútroštátneho zisťovania v roku 2007 a rozsiahlemu programu pre opatrenia proti mánam stále nie je s istotou známy rozsah hrozby APL/ERW; naliehavo vyzýva EÚ, aby monitorovala, kontrolovala a hodnotila účinné využívanie zdrojov a zabezpečila, že rozpočet sa bude využívať efektívne a cielene, aby sa zabezpečilo riadne odminovanie;
9. naliehavo vyzýva justičné orgány Angoly, aby uplatnili svoju nezávislosť a dištancovali sa od akejkoľvek politizácie a aby zabezpečili ochranu práv priznaných právnymi

nástrojmi, ako napríklad prístup k spravodlivosti a právo na spravodlivý súdny proces;

10. naliehavo vyzýva angolskú vládu, aby vykonala naliehavé, transparentné a dôveryhodné preskúmanie masakry z mesta Huambo a poskytla podporu tým, ktorí prežili a boli vysídlení; opakuje výzvy OSN, ktorá žiada doplňujúce nezávislé medzinárodné vyšetrenie;
11. vyjadruje pretrvávajúce znepokojenie nad tým, že opatrenia na boj proti násiliu páchanému na ženách a deťoch sa nevykonávajú; vyzýva orgány, aby posilnili boj proti škodlivým tradičným praktikám, ako je stigmatizácia detí obvinených z čarodejníctva;
12. pripomína záväzok, ktorý Angola prijala v rámci Dohody z Cotonou, rešpektovať demokraciu, zásady právneho štátu a ľudských práv, ku ktorým patrí sloboda prejavu a sloboda médií, dobrá správa verejných vecí a transparentnosť v politických funkciách; naliehavo vyzýva vládu Angoly, aby dodržiavala tieto ustanovenia v súlade s článkami 11b, 96 a 97 Dohody z Cotonou, a ak tak neurobí, žiada Európsku komisiu, aby začala príslušný postup v súlade s článkami 8, 9 a 96 Dohody z Cotonou;
13. naliehavo vyzýva EÚ a členské štáty, aby riešili otázku transparentnosti obchodu so všetkými prírodnými zdrojmi vrátane ropy, a najmä, aby plne implementovali a monitorovali existujúce právne predpisy týkajúce sa podávania správ podľa jednotlivých krajín; vyzýva angolské orgány a zahraničné spoločnosti, aby pomohli posilniť správu v ťažobnom sektore dodržiavaním iniciatívy pre transparentnosť v ťažobnom priemysle a preskúmala implementáciu Kimberlejského procesu; ďalej vyzýva vládu Angoly, aby predložil plán zapojenia sa do Otvoreného vládneho partnerstva, a teda aby navrhla konkrétny plán boja proti korupcii, zvýšenia transparentnosti a posilnenia verejnej zodpovednosti;
14. nabáda EÚ a USA k spolupráci a koordinácii pri vykonávaní oddielu 1504 Doddovho-Frankovho zákona;
15. vyzýva správne orgány a orgány dohľadu členských štátov, aby zvýšili ostražitosť pokiaľ ide o dodržiavanie európskych právnych predpisov proti praniu špinavých peňazí vrátane normatívnych zásad náležitej starostlivosti a riadnej analýzy rizika, najmä pokiaľ ide o politicky exponované osoby pochádzajúce z Angoly;
16. víta skutočnosť, že angolská vláda uznala problémy v súvislosti s odškodneniami v prípadoch konfiškácie pôdy a víta správy v médiách, ktoré naznačujú, že mechanizmy rozdeľovania a kompenzácie sa zlepšujú; nabáda vládu, aby pokračovala vo svojom úsilí v tomto smere;
17. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Africkej únii, Africkej komisii pre ľudské práva a práva národov, vládam krajín z regiónu SADC, prezidentovi a parlamentu Angoly, vláde Spojených štátov amerických, generálnemu tajomníkovi OSN, Rade OSN pre ľudské práva a Spoločnému parlamentnému zhromaždeniu AKT – EÚ.